

106725 - Fysiek ingrijpen moet zoveel mogelijk beperkt blijven, maar kan soms nodig zijn als de veiligheid in het geding is.

ADVIES

inzake de klacht van:

mevrouw A en de heer B te C, ouders van D, klagers

tegen

mevrouw E, leerkracht op de openbare basisschool F te C, verweerster
gemachtigde: mevrouw mr. J.S.C. Liebrand-Bos

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij klaagschrift van 20 maart 2015, aangevuld op 8 mei 2015, hebben klagers op grond van de geldende klachtenregeling een klacht tegen verweerster ingediend met de volgende inhoud:

Mevrouw A en de heer B klagen erover dat mevrouw E, leerkracht groep 3, onzorgvuldig heeft gehandeld door fysiek geweld te gebruiken tegen hun dochter.

Verder klagen klagers over de wijze waarop de leerkracht heeft gereageerd toen klaagster de leerkracht aansprak over het incident.

Een en ander is toegelicht in het klaagschrift.

Klagers hadden hun klacht in eerste instantie ook ingediend bij een interne klachtencommissie. Vanuit het secretariaat van de Commissie is telefonisch met partijen overlegd over de vraag of klagers de klacht bij de interne commissie of bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs wilden laten onderzoeken. Klagers hebben besloten de klacht voor te leggen aan de Commissie. In het kader daarvan is met klagers overlegd over de gewenste wijze van klachtafhandeling: mediation of formele klachtbehandeling. Naar aanleiding van de uitkomst van deze gesprekken is de klacht ter beoordeling voorgelegd aan de Commissie.

Verweerster heeft op 1 juni 2015 een verweerschrift met bijlagen ingediend.

Alle stukken zijn in afschrift aan partijen gestuurd.

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 17 juni 2015 te Utrecht.

Klagers waren ter zitting aanwezig.

Verweerster was ter zitting aanwezig en werd bijgestaan door haar gemachtigde.

Onder handhaving van hun standpunten hebben partijen een nadere toelichting gegeven.

Hetgeen in de stukken en op de zitting naar voren is gebracht is, voor zover relevant, zakelijk in dit advies weergegeven.

2. DE FEITEN

D is leerling op obs F en zit schooljaar 2014-2015 in groep 5. Op 17 maart 2015 heeft zich een incident voorgedaan bij de gymzaal. Het incident speelde zich af tijdens de wisseling van de gymles. Groep 5 was klaar met gym en groep 3 kwam met verweerster aan voor de gymles. D stond op de gang en verweerster heeft D richting kleedkamer gedirigeerd. Klaagster heeft dezelfde dag na de lessen verweerster op het schoolplein aangesproken over het incident.

D heeft op 18 maart 2015 de huisarts bezocht, die haar heeft doorverwezen naar de spoedeisende hulp. De behandelend arts heeft een kneuzing aan de rechterarm vastgesteld.

3. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Aangaande de klacht dat verweerster fysiek geweld heeft toegepast, overweegt de Commissie als volgt. Het staat vast dat verweerster D heeft beetgepakt toen D ondanks herhaald verzoek weigerde om de gang van de gymzaal te verlaten. Daarop heeft D een beweging gemaakt, waarna verweerster haar de kleedkamer in heeft geduwd. Het is niet komen vast te staan dat verweerster D heeft verwond. De verklaringen daarover lopen uiteen en ook uit de verklaring van de huisarts en van het ziekenhuis valt niet met zekerheid af te leiden dat het door de huisarts en de arts van de spoedeisende hulp geconstateerde letsel het gevolg was van het optreden van verweerster. De Commissie kan evenmin vaststellen dat er sprake is geweest van fysiek geweld of dat het fysieke contact buiten proportie was. Daarvoor is de klacht onvoldoende onderbouwd.

De klacht over het fysiek geweld is daarom ongegrond.

Dat neemt niet weg dat verweerster D fysiek heeft bejegend. Als uitgangspunt voor de beoordeling van een klacht over fysieke bejegening van een leerling hanteert de Commissie dat aan een leerkracht voldoende pedagogische instrumenten ter beschikking staan om te voorkomen dat fysiek ingrijpen noodzakelijk is. Als een leerling niet luistert zullen eerst andere instrumenten van pedagogisch handelen moeten worden ingezet. Fysiek handelen, ook als dit regulerend bedoeld is, draagt immers het risico in zich dat de leerling die aangeraakt wordt daarop fysiek reageert, zoals ook in het onderhavige geval is gebeurd. Niettemin kunnen zich situaties voordoen, waarin het (nagenoeg) onvermijdelijk is om een leerling toch fysiek te bejegenen. Met name kan zich dit voordoen indien de leerling in kwestie een gevaar vormt voor zichzelf, andere leerlingen of de leerkracht. Indien een leerkracht – of een andere medewerker van de school – in zo'n situatie overgaat tot fysiek ingrijpen, dient dit ingrijpen bovendien zo beperkt mogelijk van aard te zijn.

Toegepast op de klacht overweegt de Commissie dat de leerkracht zich geconfronteerd zag met een leerling, D, die hardnekkig weigerde gehoor te geven aan de opdracht om de gang van de gymzaal te verlaten. Op zich rechtvaardigt een dergelijke situatie geen fysiek ingrijpen jegens de leerling. In de gegeven situatie echter had verweerster niet alleen de situatie met D op te lossen, maar bevond haar eigen klas zich zonder toezicht in de naastgelegen kleedkamer. Verweerster kon daar niet heen zonder D alleen te laten in de gang van de gymzaal. Er was ook niemand anders die zij kon inschakelen. Volgens verweerster leverde dat, gelet op de geëmotioneerde staat waarin D zich bevond, een potentieel gevaarlijke situatie op omdat D ongezien niet alleen de gymzaal, maar ook de school zou kunnen verlaten. De Commissie acht deze verklaring van verweerster plausibel. In de keuze tussen twee kwaden – haar klas alleen laten of D alleen laten – heeft verweerster er in redelijkheid voor kunnen kiezen om D met lichte lichamelijke dwang in de kleedkamer in te manoeuvreren. Onder deze omstandigheden acht de Commissie de keuze van verweerster om D fysiek te bejegenen gerechtvaardigd. Niet is komen vast te staan dat verweerster daarbij steviger heeft ingegrepen dan nodig was om de situatie te klaren. De klacht over het fysiek ingrijpen jegens D is daarom ongegrond.

Met betrekking tot de klacht over de wijze waarop de leerkracht heeft gereageerd toen klaagster haar aanspraak over het incident bij de gymzaal overweegt de Commissie het volgende. Uitgangspunt is dat de school in gesprek gaat over klachten van ouders en streeft naar normalisering van de verhoudingen. De Commissie kan niet vaststellen of verweerster heeft voorgesteld om het gesprek te voeren, omdat de visies van partijen verschillen. Klaagster stelt dat verweerster neerbuigend deed en het gesprek niet wilde voeren. Verweerster daarentegen ontkent dat zij neerbuigend deed en zegt dat zij het gesprek wel wilde voeren maar op een ander moment en op een andere plaats. De Commissie is niet gebleken dat het gesprek vervolgens op een ander moment gevoerd is, maar kan dit in de omstandigheden van dit geval billijken, omdat klaagster direct na het incident op het schoolplein is aangehouden op verdenking van mishandeling van verweerster. Dit klachtonderdeel is ongegrond omdat de Commissie niet kan vaststellen hoe de leerkracht heeft gereageerd.

4. OORDEEL VAN DE COMMISSIE

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot het oordeel dat de klacht ongegrond is.

5. AANBEVELINGEN VAN DE COMMISSIE

De Commissie ziet geen aanleiding tot het doen van aanbevelingen aan het bevoegd gezag die niet reeds uit de overwegingen voortvloeien.

Aldus gedaan te Utrecht op 21 juli 2015 door mr. J.S. Duttenhofer, voorzitter, W. Happee en drs. D. Zwarts, leden, in aanwezigheid van mr H.J. van der Ende, secretaris.

mr. J.S. Duttenhofer
voorzitter

mr. H.J. van der Ende
secretaris